

Dr hab. n. med. i n. o zdr.

Arkadiusz Kazimierczak

Pomorski Uniwersytet Medyczny

Szczecin 5.02.2022

RECENZJA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

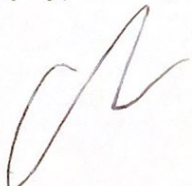
mgr Marcina Rybakowskiego, pod tytułem „Błędy krytyczne w symulacji resuscytacji krążeniowo-oddechowej dorosłych - analiza na przykładzie kursów Europejskiej i Polskiej Rady Resuscytacji”, której promotorem jest Prof. dr hab. n. med. Cezary Pakulski z Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, a promotorem pomocniczym dr n. med. Magdalena Witt.

Rozprawa doktorska dotyczy bardzo aktualnego problemu dotyczącego jakości nauczania resuscytacji krążeniowo-oddechowej w warunkach symulowanych i skierowana jest na znalezienie sposobów zmniejszenia liczby popełnianych błędów. Rozprawa opiera się na imponującej liczbie przeanalizowanych przypadków.

Została przeprowadzona na 121 stronach maszynopisu. Zawiera 107 pozycji dobrze dobranego piśmiennictwa. Wyniki przedstawione są zwięźle i przejrzysto z włączeniem 13 tabel i 6 rycin. Zawiera również skan zgody Komisji Bioetycznej i przykładowe programy kursów ERC. Praca zawiera wszystkie wymagane merytorycznie części.

We wstępie autor opisuje problem kliniczny i społeczny związany z zatrzymaniem krążenia, jego skutkami i bardzo niskim odsetkiem udanych resuscytacji. Wśród przyczyn niepowodzeń autor wymienia błędy podczas jej przeprowadzania, co tłumaczy wybór celu pracy doktorskiej.

W dalszej części autor podaje przejrzysty rys historyczny powołania Europejskiej i Polskiej Rady Resuscytacji, powstawanie ich struktur oraz opisuje kierunki działania. Wstęp uzupełnia również bardzo ciekawy opis historii resuscytacji na przestrzeni wieków. W dalszej części omówione są szczegółowo rodzaje kursów oraz metody dydaktyczne stosowane w czasie szkoleń. Znaczną objętość wstępu zajmuje szczegółowy opis kursu ALS, którego analiza będzie



dotyczyła, z włączeniem metod oceny kursantów, w tym karty „NTS”, sposobów udzielania informacji zwrotnej i metodologii oceny kursantów w czasie trwania kursu i egzaminów.

Analizowany materiał obejmuje wyniki kursów ALS zebranych w pięciu ośrodkach na terenie Polski. Na przeprowadzenie badania autor uzyskał zgodę Komisji Bioetycznej. W opisie celu, materiału i metodologii autor jasno opisuje swoje retrospektywne badanie i prawidłowo formułuje hipotezy oraz dobiera metodologię. Dobór narzędzi statystycznych świadczy o zrozumieniu wielopłaszczyznowości badanego problemu czego wyrazem jest zarówno analiza jedno- jak i wieloczynnikowa oraz ROC. Zebrany materiał jest imponujący w swojej liczbie (przeanalizowano wyniki 1129 kursantów). Wyniki prezentowane są w przejrzysty i zaplanowany sposób.

Ciekawym odkryciem są wartości graniczne, pre- i post-testów, przy których można spodziewać się dobrego wyniku egzaminu (odpowiednio 84% i 86%), co może pozwolić na wykrycie kursantów potrzebujących większego wsparcia w czasie kursu. Interesujący jest też związek wyników testu z liczebnością grup sugerujący większą skuteczność bardziej „kameralnych” edycji kursów.

Dyskusja jest przeprowadzona bardzo prawidłowo. Wyniki zostały zestawione z danymi literaturowymi, a podobieństwa i rozbieżności wyjaśnione. Silną stroną dyskusji jest skupienie się na analizie różnic zawodowych kursantów. Wysuwane przez autora sugestie tłumaczące obserwowane zjawiska w kontekście warunków polskich świadczą o ogromnym doświadczeniu i głębokim rozumieniu badanych zależności. Dogłębna analiza danych literaturowych w kontekście omawianych wyników świadczy o bardzo dużym zaangażowaniu, doświadczeniu autora i zdolności do wyciągania konstruktywnych informacji z doniesień naukowych.

Ciekawym problemem jest podjęta przez autora dyskusja skuteczności szkolenia zdalnego (kursy „e-learningowe”). Jako, że wg cytowanych danych z piśmiennictwa okazują się one być równie skuteczne jak kursy stacjonarne, jest to w czasach pandemii istotny i użyteczny wniosek wskazujący nowe kierunki prowadzenia szkoleń.

Mam jednak kilka, niepomniejszających wartości pracy, uwag. Podane w dyskusji liczby dotyczące ryzyka popełnienia kolejnego błędu po błędzie krytycznym (strona 72) powinny zostać umieszczone w rozdziale wyniki. Poniekąd jest to bardzo ciekawe spostrzeżenie, z którym autor przeprowadził konstruktywną i rzeczową dyskusję i pewnie dla precyzyjnego zobrazowania problemu w ten sposób ułokował te wyniki.

W wynikach zabrakło danych ogólnopolskich (GUS: liczby pracowników medycznych w poszczególnych analizowanych latach) w celu określenia odsetka pracowników

uczestniczących w kursach w zadanym okresie czasu, co poprawiłoby jakość merytoryczną dyskusji w temacie zainteresowania tymi kursami w Polsce i wzmocniłoby prawidłowość wniosku pierwszego pracy.

W dyskusji kilka razy pojawiły się również powtórzenia wyników, ale nie umniejsza to wartości merytorycznej przeprowadzonej dyskusji i prawdopodobnie wynikało z chęci ułatwienia porównań z cytowanymi z literatury danymi.

Choć nie jest to formalnie wymagane, to szkoda że autor nie załączył również listy własnego dorobku naukowego. Pozwoliłoby to recenzentowi na wyrobienie sobie pełniejszego obrazu dotyczącego „badawczo-naukowego doświadczenia” autora.

Wnioski są prawidłowo sformułowane i poparte uzyskanymi wynikami i wyjaśnione w dyskusji. Zawierają praktycznie użyteczne i uzasadnione sugestie dotyczące poprawienia skuteczności szkoleń w zakresie ALS.

Oceniając stronę edytorską stwierdzam, że praca przygotowana jest starannie. Błędy interpunkcyjne lub tzw. „literówki” nie występują. Praca jest graficznie dobrze opracowana.

Wnioski końcowe.

Autor wykazał się umiejętnością w konstruowaniu badania naukowego, doborze piśmiennictwa i dyskusowania analizowanego problemu. Praca spełnia warunki formalne i merytoryczne stawiane rozprawom doktorskim. Niniejszym wnoszę do Wysokiej Rady Dyscypliny Naukowej Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu o dopuszczenie mgr Marcina Rybakowskiego do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

2621283 dr hab. n. med. i n. zdr.
Arkadiusz Kazimierczak
SPECJALISTA CHIRURGII OGÓLNEJ
I GINEKOLÓGII

Dr hab. n. med. i n. o zdr.

Arkadiusz Kazimierczak